

ΕΙΣΠΡΑΚΤΙΚΗ «ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ» ΠΟΛΙΤΙΚΗ (Αύγουστος 2009)

Συγγραφέας: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

Τις τελευταίες δεκαετίες, ιδιαίτερα από τη μεταπολίτευση και μετά, το περιβάλλον της χώρας (φυσικό, πολιτιστικό και οικιστικό) συνεχώς κακοποιείται ή και καταστρέφεται.

Η αυθαίρετη δόμηση, εντός και εκτός σχεδίου, θριαμβεύει. Όμως, η ανικανότητα για την πάταξη της αυθαίρετης δόμησης μετατράπηκε σε πηγή εσόδων μέσω μιας αθέμιτης συναλλαγής μεταξύ του κράτους, δηλαδή της εκάστοτε κυβέρνησης, και των ιδιοκτητών αυθαιρέτων κτισμάτων. Αρχικά η συναλλαγή αυτή, που οδηγούσε σε αυτόματα και χωρίς κριτήρια εξαίρεση από την κατεδάφιση του αυθαιρέτου, κρίθηκε αντισυνταγματική από το ΣτΕ. Ατυχώς, όμως, όχι και η κατά περίπτωση εξέταση από ειδική επιτροπή της εξαίρεσης από την κατεδάφιση.

Το παράθυρο αυτό που άφησε το ΣτΕ εκμεταλλεύτηκαν δεόντως οι κυβερνήσεις. Με κριτήριο τη δυνατότητα εξαίρεσης από την κατεδάφιση τα αυθαίρετα χωρίστηκαν, με νόμο, σε παλαιά (ανεγερθέντα μέχρι το 1983) και νέα (μετά το 1983). Τα μεν παλαιά μπορούν να είναι αντικείμενο της αθέμιτης συναλλαγής και με την ανοχή του ΣτΕ. Όχι όμως και τα νέα, που υποχρεωτικά κατεδαφίζονται. Η επιχείρηση νομιμοποίησης παλαιών αυθαιρέτων δεν είχε ικανοποιητικά αποτελέσματα, εφόσον οι ιδιοκτήτες αυτών γρήγορα κατάλαβαν τον ρόλο και την αδυναμία του κράτους (εντοπισμός αυθαιρέτου κ.λπ.) για αποτελεσματική αντιμετώπιση των αυθαιρέτων.

Η σημερινή κυβέρνηση, που κυβερνάει πάνω από 5 χρόνια τη χώρα, αδιαφόρησε πλήρως για το περιβάλλον, ασχολούμενη σχεδόν αποκλειστικά με τα δημόσια έργα, τα οποία άλλωστε έχουν και «το ψωμί». Έτσι, η αυθαίρετη δόμηση ανέβηκε στα ύψη. Η κυβέρνηση σκέφτηκε όχι πώς να πατάξει, αλλά πώς να εκμεταλλευτεί καλύτερα την ανικανότητα της αντιμετώπισης της αυθαίρετης δόμησης μετατρέποντάς την σε πηγή εσόδων στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης, όπως την επαγγέλλεται, δηλαδή της φορομνηχτικής πολιτικής της που ταυτίζεται με τη διατήρησή της στην εξουσία. Ειδικότερα με σχετική διάταξη (τροπολογία σε άσχετο νόμο του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας) ρυθμίστηκε το θέμα της τακτοποίησης της αυθαίρετης αλλαγής χρήσης του ημιυπαίθριου χώρου έναντι καταβολής χρηματικού ανταλλάγματος (εισφοράς).

Έτσι, τη θέση της εφαρμογής της πολεοδομικής πολιτικής προστασίας του οικιστικού περιβάλλοντος πήρε η εισπρακτική πολιτική του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας. Ήλλωστε, το ξεπούλημα της περιουσίας του Δημοσίου το έχει αναλάβει το υπουργείο αυτό. Επειδή δεν υπάρχουν πλέον «ασημικά για ξεπούλημα» αναγκάζεται η κυβέρνηση να επεκτείνει τις αθέμιτες δραστηριότητές της και πέραν των ακινήτων του Δημοσίου, ξεπουλώντας ακόμη και τη συνταγματική υποχρέωση της προστασίας του περιβάλλοντος (σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ). Μια ματιά στη σχετική Εισηγητική Έκθεση είναι αρκετή για να πεισθεί κάποιος για τον εισπρακτικό σκοπό της κυβέρνησης. Δηλαδή ξεδιάντροπα ομολογούν ότι έχουν αποτύχει και ζητούν ενίσχυση των οικονομικών του κράτους, δηλαδή της κυβέρνησης για να διατηρηθεί στην εξουσία.

Στη ρύθμιση αυτή αντιδρούσαν αρχικά όλες οι επιστημονικοεπαγγελματικές ομάδες (μηχανικών, συμβολαιογράφων, δικηγόρων κ.λπ.) καθόσον ο ρόλος τους δεν πρέπει να είναι μόνον η προστασία των συντεχνιακών συμφερόντων των μελών τους, αλλά και η υποχρέωσή τους για παρεμβάσεις υπέρ του περιβάλλοντος και γενικότερα του κοινωνικού συνόλου. Ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ ανέλαβε να κάμψει την αντίδραση των μηχανικών και επειδή γνωρίζει ότι «όλα αγοράζονται» πρόβλεψε στον νόμο ένα χαρτζιλίκι - αμοιβή για τους ιδιώτες μηχανικούς που θα συμπράξουν στη διαδικασία τακτοποίησης και ένα πουρμπουάρ για τους μηχανικούς της πολεοδομίας. Έτσι το αποτέλεσμα επιτεύχθηκε.

Οι άλλες επιστημονικοεπαγγελματικές τάξεις είναι απαράδεκτο που δεν αντέδρασαν με ανάλογο τρόπο για να «βουλευτούν» και τα δικά τους μέλη. Τι θα πείραζε λ.χ. να προβλεφθεί να ξαναγίνεται έλεγχος τίτλων ή νέα συμβόλαια! Απαράδεκτη η μη προστασία των συντεχνιακών συμφερόντων μας! Έτσι και αλλιώς, με τα λεφτά των κορόιδων θα μπορούσαμε να βουλευτούμε όλοι (!).

Ακόμη, ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ για να φτιάξει κλίμα εκφοβισμού ή απειλής, ενόψει μελλοντικής κρίσης της συντ

αγματικότητας τακτοποίησης από τα διοικητικά δικαστήρια, εκτόξευσε «παπαδοπουλικές» εκφράσεις του τύπου της ανάγκης αντικατάστασης του ΣτΕ από Συνταγματικό Δικαστήριο.

Αγαπητό σύνηθες θύμα - αγοραστή του παράνομου ημιυπαίθριου χώρου, είναι

ευκαιρία να αποδείξεις ότι δεν είσαι τόσο χαζός όσο σε θέλει η κυβέρνηση. Αν είχες να αντιμετωπίσεις μια σοβαρή κυβέρνηση που θέλει χρήματα της τακτοποίησης για την προστασία του περιβάλλοντος, θα σου έλεγα να το σκεφτείς θετικά. Όμως για το δημοσιονομικό έλλειμμα που δημιουργήθηκε από την ανικανότητά της να βάλει τη χώρα σε μια πορεία προόδου, δεν φταις εσύ. Εάν είσαι ψηφοφόρος της, ίσως εκλάβει τα χρήματα της τακτοποίησης σαν ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που της προξένησες με το να τη στείλεις να κυβερνήσει. Όταν ήταν στην αντιπολίτευση, μπορούσε άνετα και ανεύθυνα να κριτικάρει την τότε κυβέρνηση για διαφθορά, διαπλοκή κ.λπ. Με την ψήφο σου την ανάγκασες να εφαρμόσει η ίδια όλα αυτά που κατέκρινε και μάλιστα πιο έντονα. Τα πλεονεκτήματα της μη δήλωσης είναι πολύ περισσότερα από αυτά της δήλωσης του αυθαιρέτου.

Μην τρομάζεις με τις απειλές ότι αν δεν τα δηλώσεις θα εφαρμόσει εναντίον σου τις διατάξεις περί αυθαιρέτων. Εδώ δεν μπόρεσε να αντιμετωπίσει ολόκληρα αυθαίρετα και θα μπορέσει να βρει την παράνομη χρήση σου, εσένα που είσαι ένας από τα δύο εκατομμύρια ιδιοκτητών παράνομων ημιυπαίθριων χώρων; Μα αν υπήρχε τέτοια κρατική οργάνωση, δεν θα υπήρχε και αυθαίρετη δόμηση.

Ευκαιρία λοιπόν με τη μη δήλωσή σου για τακτοποίηση του ημιυπαίθριου χώρου σου, να «εκδικηθείς» όλους αυτούς (κράτος, κατασκευαστή κ.λπ.) που σε εκμεταλλεύονται. Είναι απαράδεκτο η υποχρέωση εφαρμογής πολεοδομικής πολιτικής για την προστασία του περιβάλλοντος να μετατρέπεται σε εισηπρακτική πολιτική.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ», 6 Αυγούστου 2009, σ. 10.